

A jogviszony megszüntetésére irányuló munkáltatói jognyilatkozat közvetlen átadással közölhető, amelynek hatályosságához a címzettnek a jognyilatkozat átvételére vonatkozó kötelezettsége fennáll. A közlés akkor is hatályos, ha a címzett az átvételt megtagadja, vagy szándékosan megghiúsítja. E magatartás értékelésénél nem annak van jelentősége, hogy a címzett belátási képessége ideiglenes korlátozottsága folytán fel tudta-e mérni a munkáltatói jognyilatkozat tartalmát, hanem annak, hogy volt-e objektív akadálya az átvételnek, mint reálcselekménynek [1992. évi XXII. törvény (Mt.) 6. § (4) bekezdés]

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes vezető tiszti főorvos munkakörben állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában, 2012. január 1-jétől dr. F. E. látta el a tiszti főorvosi feladatokat, s egyben munkáltatói jogkört gyakorolt a felperes felett.
- [2] A felperes 2011. közepe óta különböző betegségeire figyelemmel szakorvosi kezelés alatt állt, és állapotrosszabbodása miatt 2012. január 16-án este konzultált kezelőorvosával. Abban állapodtak meg, hogy akkor áll másnap munkába, ha jobban érzi magát. A felperes 2012. január 17-én reggel munkavégzésre jelent meg irodájában, azonban rosszul érezte magát és – anélkül, hogy erről bárkit értesített volna – 9 óra körül felkereste háziorvosát, aki keresőképtelennek nyilvánította. A felperes ezután otthonába távozott. Délelőtt telefonon kereste titkárnője és elmondta, hogy dr. F. E. egy humánpolitikus társaságában személyesen kereste, ezért a felperes kb. fél 11-kor visszament irodájába. Ott a munkáltatói jogkör gyakorlója a humánpolitikai munkatárssal várta és közölte, hogy hivatalos iratokat kívánnak átadni a részére. A munkáltatói jogkör gyakorlója felsorolta, hogy a vezetői megbízásának visszavonását, az illetményeltérítésére

vonatkozó iratot, továbbá a felmentést tartalmazó okiratot kívánja átadni. A felperes ezen iratok átvételét megtagadta azzal, hogy közölte, nincs olyan egészségi állapotban, hogy érdemben reagálni tudjon a részére átadni kívánt iratokra. Részleteiben nem tekintette meg azokat, tartalmukról teljes körűen nem győződött meg, és a munkáltató jogkör gyakorló sem ismertette külön-külön az egyes okiratok tartalmát. Ezt követően a munkáltatói jogkör gyakorló, valamint a humánpolitikai ügyintéző a történetekről jegyzőkönyvet vett fel. Ebben rögzítették, hogy át kívánták adni a felperesnek az illetményeltérítésről, a vezetői feladatok ellátásának visszavonásáról és a jogviszony megszüntetéséről szóló dokumentumokat, azt azonban a felperes nem volt hajlandó átvenni és kérte azok postai úton való megküldését. A jegyzőkönyvbe belefoglalták, hogy a felperes akként nyilatkozott, hogy a munkakezdést követően egészségi állapota úgy változott, hogy orvoshoz kellett fordulnia, és úgy érezte, hogy táppénzes állománya alatt nem áll módjában hivatali ügyekben aláírni. A munkáltató az adott dokumentumokat a felperes állandó lakcímére kísérelte meg kézbesíteni 2012. január 19-én és január 26-án, a levelek azonban „nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza.

- [3] A felperes 2012. március 19-én háziorvosától szerzett arról tudomást, hogy biztosítási jogviszonya megszűnt, részére tovább nem jár táppénz. A 2012. április 3-án postára adott keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes felmentése felmentési tilalomba ütközött, ezért az jogellenes.
- [4] Az alperes elsődlegesen a perindítási határidő elmulasztása miatt a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte figyelemmel arra, hogy az intézkedés nem ütközött felmentési tilalomba.
- [5] A közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletével

megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát, így az a jogellenességet megállapító határozat jogerőre emelkedésének napján szűnik meg, s kötelezte az alperest 10.578.832 forint és késedelmi kamata megfizetésére. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapíthatónak találta azt, hogy a felperes 2012. január 17-én, illetve az azt követő két hónapban az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel átmenetileg nem teljes mértékben rendelkezett, illetve az átmenetileg hiányzott. A munkáltatói jogkör gyakorlója hiába próbálta meg szóban közölni a felperessel a jogviszonya megszüntetésének a tényét, azt a felperes tudata nem fogta át, így a „szóbeli közlés” nem volt hatályos vonatkozásában. Megállapította, hogy a szakvéleményben rögzített, a felperes korlátozott belátási képességére vonatkozó két hónapos határidő március 17-én telt el, a felperes pedig 30 napon belül keresetet nyújtott be.

- [6] Érdemben is megalapozottnak tartotta a kereseti követelést, és megállapította, hogy a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 90. § (1) bekezdését megsértve a felmentési tilalom alatt szüntette meg a munkáltató a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát, ezért a jogellenes jogviszony megszüntetés jogkövetkezményeit alkalmazta.
- [7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes által az ítélet jogerőre emelkedésének időpontjáig megfizetendő elmaradt illetmény összegét 11.693.528 forintra felemelte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [8] Megállapította, hogy a szakértői véleményt a háziorvos és a felperest kezelő pszichiáter szakorvos tanúvallomása és az orvosi dokumentációk is alátámasztották. A felperes alappal

hivatkozott arra, hogy 2012. január 17-én nem állt módjában a felmentés átvétele, magatartása nem minősült az átvétel megtagadásának, így a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 6. § (4) bekezdése alapján a felmentés ebben az időpontban nem volt hatályosan közöltnak tekinthető. A felperes sikeresen döntötte meg az adott ügyben a kézbesítési vélelmet, így határidőn belül terjesztette elő a kereseti kérelmét, amelyet érdemben is megalapozottnak tartott.

- [9] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően helyezze hatályon kívül, és a pert szüntesse meg a perindítási határidő elmulasztása miatt. Másodlagos kérelme szerint a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően helyezze hatályon kívül, és hozzon a jogszabályoknak megfelelő ítéletet. Előadta, hogy a jogerős ítélet sérti a Ktjv. 2. § (1) bekezdését, továbbá a Ktv. 71. § (2) bekezdés a) pontját, illetve az Mt. 6. § (4) bekezdését, mert ezen rendelkezéseket a bíróság tévesen alkalmazta, továbbá sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, mivel a rendelkezésére álló bizonyítékokból a törvényszék iratellenes következtetéseket vont le. Az eljáró bíróságok a csatolt szakértői véleményt aggálytalannak fogadták el, holott az ellentétben állt a per egyéb adataival. A szakértő személyes meghallgatása során azt adta elő, hogy a felperes mondatai, amelyeket a felmondás közlésekor használt, odaillő, adekvát válaszok voltak, és kijelentette, hogy a felperes egyszerű mondatokkal felfogta azt, hogy vele a jogviszony megszüntetését közölték. Mind a munkáltatói jogkör gyakorlója, mind a humánpolitikai munkatárs azt nyilatkozta, hogy részletesen ismertették a felperessel az okiratok tartalmát, és a jogorvoslat lehetőségéről is tájékoztatták. A

felperes azt nyilatkozta a munkáltató képviselőinek, hogy az okiratok átvétele nem áll módjában. A szakértő a belátási képesség megítéléséhez nem értékelt valamennyi körülményt. Az eset napján készült feljegyzésben a felperes csupán arra hivatkozott, hogy táppénzes állománya alatt nem áll módjában hivatali ügyben aláírni. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján álláspontja szerint megállapítható, hogy a felperes tudatában volt annak, hogy mi a munkáltatói intézkedés tartalma, így a 2012. április 5-én érkezett kereseti kérelme elkésett.

- [10] *A felperes nem adta magyarázatát annak sem, hogy ha valóban keresőképtelen volt a felmentés kézbesítésekor, miért érezte kötelezettségének, hogy munkahelyi vezetője hívására bemenjen munkahelyére, állapotáról azonban miért nem tájékoztatta haladéktalanul felettesét, így az intézkedés nem ütközött a felmentés tilalmába. E körben a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget.*
- [11] *Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint megalapozott.*
- [12] *Elsődleges felülvizsgálati kérelem kapcsán a Kúriának abban kellett állást foglalnia, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 206. §-ának megfelelően értékelték-e a rendelkezésükre álló bizonyítékokat és helyesen állapították-e meg a tényállást a körben, hogy a felperes 2012. január 17-én a Ktjv. 2. § (1) bekezdése, illetve a Ktv. 71. § (2) bekezdés a) pontja alapján alkalmazandó Mt. 6. § (4) bekezdése szerint nem tagadta meg a felmentését tartalmazó okirat átvételét, és ennek megfelelően helytálló-e az a jogkövetkeztetés, mely szerint a 2012. április 3-án postára adott keresetlevele nem késett el.*
- [13] *A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a*

bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság megvizsgálja az egyes bizonyítékokat, megállapítja azok bizonyító erejét, a maguk összességében mérlegeli a bizonyítékokat, figyelembe véve azok összefüggéseit, esetleges ellentmondásait. A Pp. 6. § (1) bekezdése szerint a bíróság a polgári perben sem a bizonyítás meghatározott módjához, sem meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, a szakértői vélemény csupán egy, a per eldöntéséhez szükséges bizonyítékok láncszemei közül. A bizonyítékok között a bíróság a szakértői véleményt a többi bizonyítékkal egybevetve értékeli és meggyőződése szerint bírálja el (BH 1997.205.).

[14] Az Mt. adott perben alkalmazandó 6. § (4) bekezdése szerint az írásbeli nyilatkozat akkor tekinthető közöltnek, ha azt az érdekeltnek vagy az átvételre jogosult személynek adják át. A közlés akkor is hatályos, ha az átvételt az érdekelt megtagadja vagy szándékosan megakadályozza, erről jegyzőkönyvet kell felvenni. Az eljáró bíróságok e körben bizonyítékként értékelték a 2013. február 27-én, az eseményeket követően egy év elteltével készített szakértői véleményt. Ugyancsak értékelték a bíróságok dr. B. S., a felperes kezelőorvosának tanúvallomását, aki elmondta, hogy 2012. január 16-án az esti órákban a felperes telefonon segítséget kért és elmondta, hogy munkahelyi problémák miatt nagyon rosszul érzi magát, ezért azt javasolta a számára, hogy másnap háziorvosánál jelentkezzen.

[15] Az eljáró bíróságok azonban nem értékelték a perben rendelkezésre álló további bizonyítékokat. Nem vizsgálták azt, hogy a felmentést tartalmazó okirat és egyéb dokumentumok kézbesítésének megkísérlését követően felvett jegyzőkönyv – melyet a felperes maga is aláírt – a felperes nyilatkozataként a következőket rögzítette: „Tekintettel

arra, hogy a munkakezdést követően egészségi állapotom úgy változott, hogy orvoshoz kellett fordulnom, úgy érzem táppénzes állományom alatt nem áll módomban hivatali ügyekben aláírni". Nem vizsgálták a felperes személyes meghallgatása során tett azon nyilatkozatát, miszerint „én közöltem dr. F. E.-vel, hogy ezen iratokat nem veszem át, mert nem vagyok olyan egészségi állapotban, hogy ezekről érdemben reagálni tudjak, illetve azokat át tudjam venni és értelmezsem azokat. Dr. F. E. elsorolta ugyan, hogy milyen iratokat akar részemre átadni, de a betegségem okán nem emlékszem pontosan, hogy milyen iratokról volt szó". „Az átvételt nem tagadtam meg, csak szabályszerű postai kézbesítést kértem".

[16] A bíróságok nem voltak figyelemmel dr. K. M. szakértő meghallgatása során tett nyilatkozatára: „Olyan állapotban volt, hogy abban a pillanatban, amikor ugyan a helyzetet megértette, de azt nem tudta átfogni a tudata, hogy mihez van joga, illetve mihez nincs ebben a helyzetben, illetve nem tudta azt kellően értékelni, hogy hogy jön ki ebből a helyzetből a lehető legjobban".

[17] Az eljáró bíróságok ugyancsak nem értékelték a munkáltatói jogkör gyakorlójának azon nyilatkozatát, hogy „Ezt követően a humánpolitikai munkatárs az okiratok tartalmát részletesen ismertette a felperessel. Felmentési időről, végkielégítésről tájékoztatta a felperest, illetőleg a jogorvoslati keresetindítási határidőről is tájékoztatta", továbbá L. É. humánpolitikai ügyintéző tanúvallomását, ami a következőket tartalmazta: „Ezen okiratokat a felperes maga elé tette, az okiratokat el nem olvasta csak belenézett, de az okiratok tartalmáról a munkáltatói jogkör gyakorlója és én adtam részletes tájékoztatást. A felmentés körében én arról adtam tájékoztatást, hogy mennyi felmentési idő, végkielégítés, illetve szabadságmegváltás jár a felmentés miatt. A jogorvoslatról is kapott a felperes tájékoztatást, a 30 napos

jogvesztő perindítási határidőről, azt én mondtam a felperesnek. Ekkor a felperes rögtön jelezte, amikor az okiratokat át akarta adni a részére a munkáltatói jogkör gyakorlója, hogy ezen okiratok átvétele nem áll módjában, és azért nem, mert keresőképtelen táppénzes állományban van betegsége okán. Ekkor én tájékoztattam a felperest arról, hogy nem azt kell igazolnia az aláírásával, hogy az okiratok tartalmát elfogadja, hanem csak annak tényét, hogy megtörténik vele a közlés. Ekkor viszont a felperes kijelentette, hogy beteg.”.

- [18] A felmentés felperes részére történő kézbesítését tehát az alperes 2012. január 17-én megkísérelte. Emellett az eljáró bíróságoknak a körben kellett megállapítaniuk a tényállást a rendelkezésükre álló bizonyítékok alapján, hogy a felperes tudott-e arról, hogy 2012. január 17-én a felmentő okiratot kívánják átadni a számára.
- [19] A Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok nem a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelték a bizonyítékokat és állapították meg az irányadó tényállást.
- [20] A kézbesítés egy reálcselekmény, amely szorosan kapcsolódik egy jogi aktushoz, annak érvényesülését segíti elő. Megvalósításához szükséges és elégséges a két fél közötti fizikai kontaktus, illetve az átvevő aktív vagy passzív (átvételt megtagadó) magatartása, amely a perbeli esetben megtörtént.
- [21] Nem annak volt jelentősége az adott ügyben, hogy a felperes belátási képessége korlátozottsága folytán fel tudta-e mérni az okiratok tartalmát és annak súlyát, és tudott-e arra érdemben reagálni e napon vagy sem, hanem annak, hogy volt-e objektív akadálya annak, hogy a munkáltató által kézbesíteni kívánt dokumentumokat átvegye.
- [22] A rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű és életszerű egybevetése alapján a közlés hatályosságának kérdésében nem

megfelelő módon foglaltak állást az eljáró bíróságok, mert a felmentés joghatályos közlése a felperessel a Ktjv. 2. § (1) bekezdése, illetve a Ktv. 71. § (2) bekezdés a) pontja alapján alkalmazandó Mt. 6. § (4) bekezdése alapján 2012. január 17-én megtörtént.

- [23] Dr. B. S. tanúvallomásából megállapíthatóan a felperes már 2012. január 16-án tudomással bírt arról, hogy várhatóan rövid időn belül jogviszonya megszüntetésre kerül, hiszen ezen az eseten a tanúval folytatott telefonbeszélgetés során azt mondta, hogy megvan az ezzel kapcsolatos információja. Az adott napon felvett jegyzőkönyvből kitűnően a felperes nem kifogásolta azt, hogy a kézbesítésnek bármiféle akadálya lenne, csupán akként nyilatkozott, hogy nem áll módjában a táppénzes állománya alatt hivatali ügyekben aláírni, és saját előadása szerint is a kézbesítés egy másik módjára, a postai úton történő megküldésre tett javaslatot. Ennek megfelelően egyértelműen tudatában kellett lennie annak, hogy a munkáltató az adott okiratok kézbesítését kísérelte meg, arra pedig a jogszabály nem adott lehetőséget a számára, hogy a személyes átvételt megtagadva a kézbesítés egy másik módját követelje.
- [24] A munkáltatói jogkör gyakorlójának nyilatkozatából, illetve a humánpolitikai munkatárs tanúvallomásából megállapítható az is, hogy közölték a felperessel az okiratok tartalmát, illetve a jogorvoslat lehetőségét, továbbá az is, hogy mi a következménye annak, ha az adott okiratot nem veszi át. A felperes ennek ismeretében ugyancsak teljesen egyértelműen, világosan és aggálytalanul, a közlés szabályai ismeretét tanúsítva nyilatkozott akként, hogy a postai kézbesítést kéri, és tagadta meg az okiratok átvételét.
- [25] A felperest betegsége nem gátolta abban, hogy a mindennapi életben szokásos, akár egy cselekvőképtelen személy által is megtehető cselekményt tegyen, és mindössze átvegye a

számára kézbesíteni kívánt iratot. Az adott időpontban nem kellett a tudatának átfognia azt, hogy mihez van joga és mihez nincs, és hogy jöhet ki az adott helyzetből a lehető legjobban. A felmentő okirat átvételét pedig a felperes megtagadta.

- [26] Mindezekből következően az állapítható meg, hogy a felperes által utóbb sérelmezett felmentő intézkedés 2012. január 17-én kézbesítettnek volt tekinthető. Amennyiben azt sérelmesnek tartotta, 30 napon belül fordulhatott volna bírósághoz az adott ügyben alkalmazandó Ktv. 59. § (3) bekezdésének a) pontja alapján.
- [27] Az a körülmény, hogy a szakértői vélemény megállapítása szerint a felperes 2012. január 17-én, illetve ezt követő két hónapig nem rendelkezett az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel teljes mértékben, arra lett volna alkalmas, hogy a felperes erre hivatkozva igazolási kérelmet terjesszen elő a kereseti kérelem határidőben történő benyújtásának elmulasztása miatt. Ennek megfelelően a felperesnek a Pp. 107. §-a alapján 2012. március 17-étől számított 15 napon belül, legkésőbb 2012. április 2-án (hétfőn) kellett volna benyújtania a kereseti kérelmét, és ebben kellett volna előterjesztenie igazolási kérelmét is. Mivel a felperes 2012. április 3-án adta postára kereseti kérelmét, és az a belátási képessége korlátozottságával kapcsolatos igazolási kérelmet nem tartalmazott, az elkésett.
- [28] Minderre figyelemmel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 157. § a) pontjára, illetve 130. § (1) bekezdése h) pontjára, a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte és a pert megszüntette.

(Kúria Mfv.II.10.546/2014/3.szám)